

ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORDMALINGS KOMMUN MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

SAMRÅDSHANDLING, APRIL 2017

NORDMALINGS KOMMUN

LÄSANVISNING

Översiktsplanen för Nordmalings kommun är uppdelad i tre delar:

Mål, strategier och vägledning för användning av mark och vatten

I denna del av översiktsplanen redovisas övergripande mål för utvecklingen av kommunen och för den framtida fysiska planeringen.

I denna del återfinns även kommunens strategier för utvecklingen av den fysiska miljön, hur mark- och vattenområden kan användas i framtiden och hur det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses. Även områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen redovisas samt kommunens syn på den framtida utvecklingen av transportsystemet.

Allmänna intressen och riksintressen - underlag, hänsyn och riktlinjer

I denna del av översiktsplanen redovisas och beskrivs allmänna intressen och riksintressen i text, bild och kartor. Redovisningen beskriver förutsättningarna för den framtida mark- och vattenanvändningen och utgör underlag som bidrar till att fördjupa kunskapen och förståelsen för allmänna intressen och riksintressen. Redovisningen innehåller även, där det är aktuellt, en beskrivning av den föreslagna markanvändningen i relation till allmänna intressen och riksintressen. Riktlinjer redovisas som ger vägledning för hur hänsyn ska tas till allmänna intressen och riksintressen vid framtida planering, exploatering eller andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen.

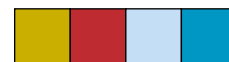
Miljökonsekvensbeskrivning

I denna del av översiktsplanen identifieras, beskrivs och bedöms den miljöpåverkan som den föreslagna mark- och vattenanvändningen som översiktsplanen kan ge upphov till. Även förslag och riktlinjer för allmänna intressen och riksintressen bedöms utifrån hur de kan bidra till att begränsa miljöpåverkan.

Projektledare:	Sune Höglander, samhällsbyggnadschef Nordmaling kommun
Konsult:	Tyréns AB
Foton:	Nordmalings kommun där inte annat anges.
Allmänt kartmaterial:	© Lantmäteriet 2016

NORDMALINGS KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning	4
Avgränsning av alternativ	5
Nollalternativ	5
Alternativ för mark- och vattenanvändningen	5
Underlag	6
Kommunala miljömål	6
Nationella miljömål	7
Miljöbalken och plan- och bygglagen	7
Miljö kvalitetsnormer	8
Bedömning av påverkan och konsekvenser	9
Naturmiljö	10
Kulturmiljö	13
Landskap	15
Luft och klimat	18
Bebyggelse	20
Rekreation och friluftsliv	22
Människors hälsa	24
Vatten	26
Samlad bedömning av miljökonsekvenser	28
Miljömål	29
Miljö kvalitetsnormer	33
Buller	33
Utomhusluft	33
Vatten	34

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Enligt förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar så ska en översiktsplan alltid antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att en miljöbedömning ska genomföras när en ny översiktsplan tas fram. Syftet med att genomföra miljöbedömningar är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Inom ramen för miljöbedömningen ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas där den betydande miljöpåverkan som översiktsplanens genomförande kan ge upphov till ska identifieras, beskrivas och bedömas.

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska vara lättillgänglig och fokusera på de miljöfrågor som är mest relevanta. Den ska därför avgränsas till att behandla den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma. I översiktsplanen föreslås de största förändringarna av mark- och vattenanvändningen och utvecklingen av bebyggelsen i och omkring centralorten Nordmaling och i Rundvik. I översiktsplanen pekas även områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ut. För stora delar av kommunen så föreslås markanvändningen i huvudsak förbli oförändrad. Värdefulla områden för naturvård och friluftsliv pekas ut inom vilka natur- och landskapsvärden ska vara vägledande för mark- och vattenanvändning och utveckling.

Utifrån de strategier och den mark- och vattenanvändning som föreslås i översiktsplanen så har kommunen i samråd med länsstyrelsen i Västerbotten bedömt att betydande negativ och positiv miljöpåverkan kan komma att uppstå inom nedanstående områden:

- Naturmiljö
- Kulturmiljö
- Landskap
- Luft och klimat
- Bebyggelse
- Rekreation och friluftsliv
- Människors hälsa
- Vatten

Utöver att identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som kan uppstå inom ovanstående områden så kommer miljökonsekvensbeskrivningen även att behandla översiktsplanens påverkan på möjligheterna att nå miljömål och uppfylla miljö kvalitetsnormer.

Geografiskt avgränsas miljökonsekvensbeskrivningen till att i huvudsak omfatta kommunens yta. Miljökonsekvenser utanför kommunens gränser kommer att beskrivas på övergripande nivå i relation till de nationella miljömålen. Den tidsram inom vilken miljöpåverkan och miljökonsekvenser bedöms är densamma som för översiktsplanen, alltså från idag fram till år 2030.

Avgränsning av alternativ

Nollalternativ

Den påverkan som kan antas uppkomma med anledning av de strategier och den mark- och vattenanvändning som föreslås i översiktsplanen ska jämföras med ett så kallat nollalternativ. Detta alternativ beskriver den sannolika utvecklingen av mark- och vattenanvändningen och den miljöpåverkan som kan antas uppstå om en ny översiktsplan inte tas fram. Det nollalternativ mot vilket planförslagets miljöpåverkan har jämförts med är den nu gällande översiktsplanen som antogs 1992 och som reviderades 1996 och 1999. Även de tillägg för landsbygdsutveckling i strandnära lägen och för vindkraft bedöms i nollalternativet. Tillägget för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har integrerats i översiktsplanen.

Alternativ för mark- och vattenanvändningen

Under arbetet med framtagande av översiktsplanen har strategier och förslag till mark- och vattenanvändning prövats och vägts mot exempelvis natur- och landskapsvärden, kulturmiljövärden och utifrån vilken miljöpåverkan som olika typer av användning kan komma att ge upphov till. Prövningen har skett med utgångspunkt i 2 kapitlet plan- och bygglagen och 3 och 4 kapitlet miljöbalken som anger att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka de är bäst lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

Strategier och förslag till mark- och vattenanvändning har även prövats i relation till och vägts mot andra intressen så som exempelvis exploatering av bostadsbebyggelse och utveckling av besöksnäring och landsbygd. Syftet har varit att översiktsplanen ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling av kommunen som helhet. Målet har varit att hitta en god balans mellan utveckling, hänsyn och bevarande. I översiktsplanen redovisas därför endast ett alternativ för den framtida mark- och vattenanvändningen som jämförs med nollalternativet.

Det alternativ för mark- och vattenanvändningen som redovisas i översiktsplanen kan dock sammantaget sägas erbjuda olika alternativ för den framtida utvecklingen av kommunen. Exempelvis kommer sannolikt inte all den mark som pekats ut för framtida bebyggelse i centralorten Nordmaling och i kustområdet att exploateras i samma takt. Översiktsplanen skapar på så sätt möjligheter, och erbjuder olika alternativ, för utveckling av bebyggelse i olika typer av miljöer. Bedömningen av miljöpåverkan och konsekvenser görs dock utifrån att översiktsplanen genomförs i sin helhet.

När översiktsplanen blir föremål för samråd finns möjlighet för såväl allmänhet som myndigheter och kommuner att ge sin syn på strategier och förslag för den framtida mark- och vattenanvändningen. Utifrån inkomna synpunkter kommer strategier och förslag åter att prövas och eventuellt revideras. Översiktsplanen blir sedan föremål för utställning och granskning då det återigen finns möjlighet att lämna synpunkter. På så sätt kommer det alternativ för mark- och vattenanvändningen som presenteras i översiktsplanen att prövas och vägas mot andra alternativ under hela processen fram till dess att översiktsplanen antas av kommunfullmäktige.

Underlag

Kommunala miljömål

Nordmaling har antagit fem lokala miljömål som ska bidra till att de nationella miljömålen kan nås och till att stärka kommunens arbete för en hållbar utveckling.

- **Friska vatten**
Kommunen ska arbeta för att minska föroreningar av vatten så att de nationella miljökvalitetsmålen för vattenförekomster kan nås. För att nå målet ska enskilda avlopp inventeras och höga krav ska ställas när nya enskilda avlopp ska anläggas. För att nå målet ska också skyddsområdet för Nordmalings huvudvattentäkt utökas.
- **Giftfria och resurssnåla kretslopp**
Kommunen ska arbeta för att minska förekomster av miljögifter i vatten, luft och kretslopp. För att nå målen ska kommunen bland annat genomföra tillsyn av miljöfarliga verksamheter och bilverkstäder samt utarbeta rutiner för källsortering av avfall.
- **Giftfri och säker miljö för barn och ungdomar**
Kommunen ska arbeta för att skola och förskola inte ska exponera barn och ungdomar för gifter eller farlig strålning. En högre andel ekologisk och närproducerad mat ska serveras på förskolor och skolor. För att nå målet ska förskolor och skolor inventeras, radonhalter ska mätas och en kemikalieplan ska tas fram.
- **Minskad miljöpåverkan**
Kommunen ska arbeta för att minska klimatpåverkan och beroendet av fossilfria bränslen. För att nå målen ska andelen kommunala fastigheter som värms av förnyelsebar energi öka. Körsträckan med kommunala fordon ska minska och användning av tjänstecyklar ska ersätta tjänstebilar på kortare sträckor.
- **Hållbart utvecklad bebyggelse**
Kommunen ska arbeta för gemensamma VA-lösningar vid nybyggnationer, en hållbar och miljöanpassad infrastruktur och en hållbar översiktsplan. För att nå målen ska översiktsplanen uppdateras och en ny kollektivtrafikplan tas fram. Energirådgivaren ska diskutera byggnadsval med exploitörer och fler ska uppmuntras att byta från fossilbränslebaserad uppvärmning till mer hållbara bränslen eller värmekällor.

Nationella miljömål

Det övergripande målet för den nationella miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Detta ska ske utan att miljö- och hälsoproblem orsakas utanför Sveriges gränser. För att uppnå detta har 16 nationella miljömål satts upp som ska vara vägledande för kommunens planering.

I miljökonsekvensbeskrivningen går alla miljömål igenom med en bedömning av om genomförande av översiktsplanen bidrar till eller förhindrar att miljömålen kan nås.

Miljöbalken och plan- och bygglagen

I 3 och 4 kapitlet i miljöbalken redovisas både grundläggande och särskilda bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden samt områden av riksintresse. Bestämmelserna syftar till att främja en långsiktigt hållbar användning av mark och vatten som från en allmän synpunkt ska medföra en god hushållning. Det innebär bland annat att opåverkade naturområden ska skyddas mot påverkan, att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att mark och vattenområden av betydelse för exempelvis rennäring och skogsnäring ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringarnas bedrivande.

I 1 kapitlet i plan- och bygglagen anges att lagens bestämmelser syftar till att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö.

I 2 kapitlet anges att all planläggning ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden och miljö- och klimataspekter. Vidare anges att planeringen ska främja en från social synpunkt god livsmiljö, en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer har fastställts av regeringen inom ett antal områden i syfte att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Miljökvalitetsnormerna kan gälla för hela landet eller för ett begränsat geografiskt område och ska bidra till att uppnå miljömålen. De flesta av miljökvalitetsnormerna har sin grund i olika EU-direktiv som exempelvis havsmiljödirektivet. Enligt 6 kapitlet 7 § 2 i miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning beskriva hur det ska undvikas att en verksamhet eller åtgärd kan medverka till att en miljökvalitetsnorm inte följs.

Buller

Miljökvalitetsnormen för buller är en målsättningsnorm som anger att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. I kommuner med mer än 100 000 invånare omfattar miljökvalitetsnormen buller från alla vägar, järnvägar, flygplatser och tillståndspliktiga hamnar. Miljökvalitetsnormen omfattar även omgivningsbuller från större vägar och flygplatser i alla kommuner i Sverige. För Nordmalings kommun innebär det att buller från väg E4 omfattas av miljökvalitetsnormen för buller.

Utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft anger både gränsvärden för olika ämnens förekomst i luft samt målsättningar för föroreningsnivåer som inte får överskridas för att människors hälsa och miljön inte ska skadas. Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. I Nordmalings kommun har inga mätningar av luftkvaliteten genomförts men risk för förorenad luft bedöms framför allt finnas i centralorten Nordmaling och i anslutning till industriområde i Rundvik.

Vatten

Miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten syftar till att säkerställa god ekologisk, kemisk och kvantitativ status på alla vattenförekomster i Sverige. Miljökvalitetsnormerna anger en lägsta godtagbar nivå på vattenkvaliteten. I miljökonsekvensbeskrivningen bedöms påverkan på vattenförekomster på en övergripande nivå för hela kommunen och för de vattenförekomster som berörs av föreslagen mark- och vattenanvändning.

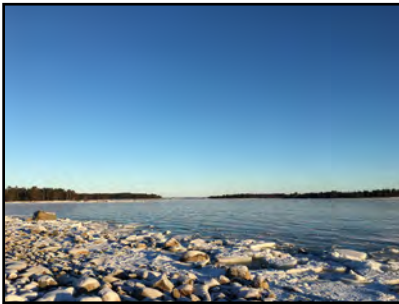
Bedömning av påverkan och konsekvenser

Nedan beskrivs och bedöms påverkan och konsekvenser som översiktsplanens genomförande kan komma att ge upphov till.

Redovisningen görs i enlighet med den avgränsning av miljöaspekter under olika tematiska områden där betydande miljöpåverkan bedömts kunna komma att uppstå och som beskrivs ovan.

Miljökonsekvenserna redovisas på en skala utifrån om de bedöms som mycket negativa, måttligt negativa, obetydliga eller positiva jämfört med en utveckling enligt nollalternativet. Redovisningen görs uppdelat utifrån respektive tematiskt område enligt avgränsning.

Positiva	
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Kronören - Drivörens naturreservat. Foto: Tyréns AB.

Naturmiljö

Nedan redogörs för bedömd påverkan på naturmiljöer.

Nulägesbeskrivning

Nordmalings kommun är rikt på värdefulla naturmiljöer och en stor del av kommunens yta består av obebyggd naturmark av olika karaktär. Sammantaget representerar naturmiljöerna i Nordmaling en stor bredd av olika naturtyper. I kommunen finns bland annat kustlandskap med havsvikar, strandängar och landhöjningsskogar, älvslandskap med raviner och brinkar. Det finns även odlingslandskap, betesmarker för renar, orörd lavbeklädd äldre skog, döda träd och havsvikar som utgör värdefulla livsmiljöer för djur och växter.

Översiktsplanen berör områden av riksintresse för naturvård, vattendrag, rennäring, friluftsliv och Natura 2000. Bland dessa kan särskilt Öre älv och Lögde älv nämnas som särskilt skyddsvärda. Inom kommunen finns även ett flertal naturreservat och jordbruksmark som brukats med lång kontinuitet.

Nollalternativet

Enligt nollalternativet ska stora mark- och vattenområden som inte är exploaterade eller påverkade på annat sätt så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påverka deras karaktär. Det innebär att negativ påverkan kan begränsas. Detsamma gäller särskilt känsliga områden ut ekologisk synpunkt. Nollalternativet anger att kunskapsunderlag kring opåverkade och ekologiskt känsliga områden ska tas fram. Bebyggelse hänvisas till orter med befintlig service vilket begränsar anspråk och påverkan på värdefulla naturområden. Bebyggelse inom strandskyddsområde kan enligt nollalternativet prövas i utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Områdena har inte bedömts ha höga naturvärden vilket innebär att påverkan begränsas. Sjöar och vattendrag där särskilt intresse till friluftslivet ska tas pekas ut. Inom områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv ska pågående markanvändning fortsätta. Samråd med samebyar ska ske inför större förändringar som berör rennäringens markutnyttjande vilket innebär att risk för negativ påverkan kan upptäckas i tidiga skeden. Bebyggelse inom områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv ska behandlas restriktivt och skogsbruk ska bedrivas med särskild hänsyn till naturvårdens och friluftslivets intressen.

Planförslaget

I översiktsplanen föreslås ny bostadsbebyggelse framför allt i tätorter, småorter och byar där det idag redan finns bebyggelse. Det innebär att ianspråktagande av tidigare obebyggda områden kan undvikas och att negativ påverkan på värdefulla naturmiljöer kan begränsas. Översiktsplanen skiljer sig inte från nollalternativet i någon större utsträckning i var bebyggelse tillkommer.

Inom naturreservat ska natur- och landskapsvärden vara överordnade andra intressen vid beslut om mark- och vattenanvändning. Detsamma gäller inom delar av områden av riksintresse för naturvärden i anslutning till Öre älv, Lögde älv, Kronören-Drivören och på Järnshälvön. Även i särskilt skyddsvärda havsvikar och kustområden med höga naturvärden anger översiktsplanen att natur- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen.

Föreslagen mark- och vattenanvändning innebär således att påverkan på känsliga naturmiljöer kan begränsas. Inom områden av riksintresse där det idag inte finns bebyggelse eller anläggningar anges i översiktsplanen att åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär, naturvärden eller växt- och djurliv inte ska tillåtas.

I översiktsplanen anges vidare att exploatering inom områden av riksintresse och Natura 2000 ska föregås av bedömning av eventuell påverkan på naturvärden.

Jordbruksmark får inte tas i anspråk annat än i undantagsfall och då endast i mindre skala och omfattning. Exploatering som riskerar att fragmentera sammanhängande jordbruksmark och försvåra möjligheterna att bedriva jordbruk ska inte tillåtas.

Inom de utpekade utvecklingsområdena för bebyggelse i Nordmaling bedöms inte finnas värdefull natur.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen skiljer sig inte från nollalternativet.

Översiktsplanen föreslår ingen förändring av områden för vindkraft. Tillägget för vindkraft fortsätter därmed gälla även efter att översiktsplanen antagits.

Områden för industrier och verksamheter omfattar områden som inte bedöms ha höga naturvärden eller särskilt skyddsvärd natur. Områdena skiljer sig inte i någon större utsträckning från nollalternativet. Prövning av betydande miljöpåverkan från verksamheter inom utpekat område norr om väg E4 som idag inte är exploaterat sker i senare skede. I miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan för industrispår i Rundvik har påverkan på naturmiljö och riksintresse bedömts bli begränsad.

Översiktsplanen anger att livsvillkor för djur- och växter ska vara vägledande för framtida beslut om muddring och att hamnanläggningar bör anläggas gemensamt för att begränsa behov av muddring. Planen anger även att enskilda avlopp ska anläggas så att negativ påverkan på vattenförekomster kan undvikas. Planförslaget skiljer sig inte från nollalternativet i detta avseende.

Ungefärlig utbredning av utvecklingsområdet vid Rödviksvägen som idag inte är bebyggt markerat med rött. Foto: Nordmalings kommun

Lögde älv med karaktäristiskt meandrande lopp.
Foto: Nordmalings kommun.

Konsekvenser naturmiljö

Positiva	Planförslaget har tagits fram utifrån mer aktuella underlag och kunskaper om naturmiljöer jämfört med nollalternativet. För särskilt värdefulla områden anger planförslaget att natur- och landskapsvärden ska vara överordnande andra intressen vid beslut om användning och utveckling. Bebyggelse inom befintliga strukturer begränsar påverkan och anspråk på obebyggd mark och sammanhängande naturmiljöer. Sammantaget bedöms planförslaget leda till positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Riksintresse naturvård och friluftsliv

Positiva	Risk för betydande påverkan på områden av riksintresse i sin helhet begränsas. Detta genom att anspråk på mark inom områden av riksintresse begränsas genom att bebyggelse sker inom befintliga bebyggelsestrukturer. Värden som har legat till grund för utpekande av riksintresse för friluftslivet ska vara överordnade andra intressen vid beslut om användning av mark och vatten. Exploatering inom områden av riksintresse och Natura 2000 ska föregås av bedömning av eventuell påverkan på naturvärden. Sammantaget bedöms planförslaget förbättra möjligheterna att tillgodose riksintressena jämfört med nollalternativet.
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Riksintresse rennäring

Positiva	
Obetydliga	Risk för betydande negativ påverkan på rennäringen begränsas i både nollalternativ och planförslag genom att bebyggelse hänvisas till befintliga bebyggelsestrukturer. Översiktsplanen innebär ingen förändring inom område utpekat som lämpligt för vindkraft i tillägg till översiktsplanen. Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära några större förändringar av möjligheterna att tillgodose riksintresset jämfört med nollalternativet.
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Kulturmiljö

Nedan redogörs för de bedömd påverkan på kulturhistoriskt intressanta och värdefulla miljöer.

Nulägesbeskrivning

I Nordmalings kommun finns ett flertal kulturhistoriskt intressanta miljöer och byggnader som har höga bevarandevärden. Bland dessa kan särskilt bruksmiljön i Olofsfors, kyrkomiljön i centrala Nordmaling och Hummelholm nämnas. Dessa områden är utpekade som riksintressen för kulturmiljövården. Även odlingslandskapet och miljön kring älvar och vattendrag är värdefullt och vittnar om landskapets historiska utveckling och hur det har nyttjats av tidigare generationer. Det finns även ett flertal kulturhistoriskt värdefulla byggnader i både tätorter och landsbygdsområden.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att hänsyn ska tas till kulturhistoriska värden i görligaste mån vid om- och tillbyggnader och uppförande av nya byggnader i kulturhistoriska miljöer vilket är positivt. Markanvändning som äventyrar riksintresse ska ej tillåtas och byggande på jordbruksmarker med kulturhistoriska värden ska undvikas i görligaste mån. Bybildningar ska enligt nollalternativet inte förlängas och bebyggelsekaraktär ska behållas. Ny bebyggelse tillkommer framför allt i orter med befintlig service inom befintliga bebyggelsestrukturer där det kan finnas värdefulla kulturmiljöer.

Planförslaget

I översiktsplanen föreslås mark- och vattenanvändning som kan komma att påverka värdefulla kulturmiljöer i Nordmalings centralort, Olofsfors och Klubbhamnen i Järnäsklubb.

I Klubbhamnen anger översiktsplanen att ny bebyggelse i form av exempelvis servicehus eller servering kan tillåtas. Som vägledning anges att lotsplatsen som är en kulturhistoriskt värdefull miljö ska bevaras och att ny bebyggelse ska uppföras med hänsyn till platsens kulturmiljövården.

I Olofsfors anger översiktsplanen att ny bebyggelse kan tillåtas för exempelvis tillfällig vistelse eller bostäder. Som vägledning anges att ny bebyggelse ska anpassas och underordnas kulturhistoriskt värdefull miljö och bebyggelsestruktur vilket begränsar påverkan.

I Nordmalings centralort föreslås ingen förändring av markanvändningen inom det område som utgör riksintresse för kulturmiljövården. Utanför och i anslutning till området möjliggör översiktsplanen bebyggelse upp till fyra våningar med möjlighet till enstaka högre byggnader vilket kan påverka kulturmiljövården. I vägledning anges dock att ny bebyggelse ska föregås av bedömning av påverkan på omgivningen och att särskild hänsyn ska tas till kyrkomiljön och kulturmiljön.

I kommunens landsbygdsområden tillåter översiktsplanen komplettering av bebyggelse inom befintliga bebyggelsestrukturer som anpassas i skala och omfattning till befintlig bebyggelse. Jordbruksmark får inte tas i anspråk annat än i undantagsfall. Översiktsplanen bedöms inte leda till negativ påverkan på kulturmiljöer i odlingslandskapet.

Klockstapel i Nordmaling. Foto: Tyréns AB.

I översiktsplanen finns övergripande riktlinjer som anger att exploatering inom eller i anslutning till områden av riksintresse för kulturmiljövården ska föregås av bedömning av påverkan på kulturmiljö och behov av anpassningsåtgärder.

I översiktsplanen föreslås att kunskapsunderlag för utveckling och bevarande av kulturmiljöer bör uppdateras med nya riktlinjer för hur hänsyn ska tas till kulturmiljövården vid exploatering. Exploatering som berör fornlämningar ska föregås av dialog med länsstyrelsen om behov av arkeologiska undersökningar.

Konsekvenser för kulturmiljö

Positiva	
Obetydliga	Negativa konsekvenser begränsas genom bedömning av eventuell påverkan och behov av anpassning till värdefulla kulturmiljöer i tidiga skeden. Exploatering i centrala Nordmaling kan påverka kulturmiljövården negativt. Planförslaget anger att ny bebyggelse i känsliga kulturmiljöer ska föregås av bedömning av påverkan på omgivningen. Sammantaget bedöms planförslaget leda till obetydliga konsekvenser jämfört med nollalternativet.
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Riksintresse för kulturmiljövården

Positiva	
Obetydliga	Risk för betydande negativ påverkan begränsas genom att markanvändning föreslås bli oförändrad inom områden av riksintresse. Kulturmiljövården ska vara styrande för användning och utveckling. Exploatering inom och i anslutning till områden av riksintresse ska föregås av bedömning av påverkan på kulturmiljö och behov av anpassningsåtgärder. I Olofsfors anges att ny bebyggelse ska anpassas till och underordnas kulturhistoriskt värdefull miljö och bebyggelse. Sammantaget bedöms planförslaget inte innebära några större förändringar av möjligheterna att tillgodose riksintresset jämfört med nollalternativet.
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Landskap

Nedan beskrivs bedömd påverkan på landskap och landskapsbild.

Nulägesbeskrivning

I Nordmalings kommun finns ett flertal olika landskapstyper representerade. Den största delen av kommunen består av skogslandskap som till övervägande del består av produktionsskog. Det finns även äldre och mer orörda skogsområden som är opåverkade av skogsbruk. Landskapet präglas också av de meandrande och outbyggda älvarna Lögde älv och Öre älv med höga älvbrinkar, raviner, ängs- och betesmarker och på sina håll korvsjöar som snörts av från älvarna. Jordbruks- och odlingslandskapet har lång hävd och kontinuitet och det finns flera aktiva lantbruk i kommunen. I landskapet finns många mindre bybildningar spridda, ett flertal mindre orter av olika karaktär som exempelvis Gräsmyr, Norrfors och Nyåker samt tätorterna Nordmaling, Levar och Olofsfors. Vid kusten karaktäriseras landskapet av landhöjningen med landhöjningsskogar, strandängar och öar, kobbar och skär som sakta stiger upp ur havet.

Nollalternativet

En utveckling i enlighet med nollalternativet skulle innebära att det saknas riktlinjer och vägledning för utveckling av täktverksamheter som kan påverka landskapsbilden negativt. Enligt nollalternativet ska ny bostadsbebyggelse hänvisas till orter med service eller i anslutning till befintliga bostäder vilket begränsar påverkan på landskapsbilden. I centralorten pekas två obebbyggda områden ut för bostäder vilket kan innebära att landskapsbilden påverkas negativt. Bebyggelse kan också tillåtas i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vilket dock inte tillåts i sådan utsträckning eller omfattning att det bedöms orsaka betydande negativ påverkan på landskapsbilden. Jord- och skogsbrukets intressen ska särskilt beaktas. Stora opåverkade områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påverka deras karaktär vilket begränsar påverkan.

Slätteräng i Hummeholm. Foto Nordmalings kommun.

Vinterklätt odlingslandskap i Gräsmyr.
Foto: Nordmalings kommun.

Planförslaget

I översiktsplanen föreslås ny bostadsbebyggelse framför allt i tätorter, småorter och byar där det idag redan finns bebyggelse. Det innebär att ianspråktagande av tidigare obebyggda områden där landskapsbilden riskerar att påverkas negativt kan undvikas och att negativ påverkan därmed begränsas. Planförslaget skiljer sig inte i detta avseende i någon större utsträckning från nollalternativet.

I centralorten Nordmaling pekas två områden ut som utvecklingsområden för bostäder som idag inte är exploaterade. I områdena ska ny bebyggelse kunna uppföras i form av småhus och villor upp till två våningar. Ny bebyggelse innebär att två mindre delar av sammanhängande naturmark tas i anspråk vilket påverkar stads- och landskapsbilden. Påverkan på stadsbilden inom centralorten begränsas av utvecklingsområdenas storlek och av att framtida bebyggelse anpassas till omkringliggande bostadsområden. I centrala Nordmaling tillåts förtätning och bebyggelse upp till fyra våningar med möjlighet till enstaka högre byggnader. Planering och exploatering av högre bebyggelse ska föregås av bedömning av påverkan på stadsbilden, kyrkomiljön och kulturmiljön i sin helhet. Enstaka högre byggnader förändrar stads- och landskapsbild då de är synliga från långt håll och upplevs av ett stort antal människor.

Ny bebyggelse ska även kunna tillåtas i mindre tätorter, småorter och landsbygdsområden. Översiktsplanen anger att bebyggelse får uppföras i mindre omfattning inom befintliga bebyggelsestrukturer och att den ska anpassas i skala till befintlig bebyggelse. Jordbruksmark får inte tas i anspråk annat än i undantagsfall vilket innebär att anspråk på obebyggda områden och därmed påverkan på landskapsbild begränsas.

De områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen och utvecklingsområden för besöksnäringen som pekas ut i översiktsplanen skiljer sig inte från nollalternativet.

Områden för verksamheter och industrier som pekas ut i översiktsplanen skapar möjligheter till utbyggnad i anslutning till befintliga industri- och verksamhetsområden. Områdena skiljer sig inte i någon högre utsträckning från nollalternativet. Exploatering i anslutning till redan bebyggda områden innebär att påverkan på landskapsbild kan begränsas. Ett idag oexploaterat område för verksamheter pekas ut norr om väg E4. Exploatering ska föregås av detaljplan vilket innebär att negativ miljöpåverkan och behov av åtgärder för att begränsa påverkan bedöms i detalj i senare skede. Området består idag av skogsmark och kommer att vara synligt från väg E4. Det innebär att förändring i landskapsbild kommer att ses och upplevas av ett stort antal människor.

I översiktsplanen redovisas de områden där uppförande av vindkraftverk ska kunna prövas enligt tillägg till översiktsplanen för vindkraft. Översiktsplanen skiljer sig således inte åt från nollalternativet.

I översiktsplanen finns riktlinjer om att nya täkter bör lokaliseras i anslutning till befintliga för att begränsa negativ påverkan. Riktlinjerna anger också att täkter inte ska lokaliseras i närheten av bostäder vilket innebär att negativa upplevelser av förändrad landskapsbild för boende kan undvikas. Område som pekats ut som utredningsområde för framtida flygplats skiljer sig inte från nollalternativet. Betydande miljöpåverkan utreds i senare skeden av planeringen.

Konsekvenser landskap

Positiva	
Obetydliga	<p>Nya industrier och verksamheter innebär påverkan på landskapsbild, dock ingen större skillnad mot nollalternativet. Inte heller ny bebyggelse i tätorter, småorter och redan bebyggda områden skiljer sig i någon hög utsträckning från nollalternativet. Nollalternativet saknar riktlinjer för täktverksamhet. Ny bebyggelse i obebyggda områden i Nordmalings centralort kan innebära påverkan på landskapsbild. Enstaka högre byggnader i centrala Nordmaling påverkar landskapsbilden. Sammantaget bedöms konsekvenserna jämfört med nollalternativet som obetydliga.</p>
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Luft och klimat

Nedan beskrivs bedömd påverkan på luftkvalitet och klimat.

Nollalternativet

En utveckling i enlighet med nollalternativet innebär att ny bostadsbebyggelse hänvisas till orter med service eller i anslutning till befintliga bostäder. Det stärker underlaget för kollektivtrafik i landsbygdsområden och förutsättningarna för hållbara resor. Gles bebyggelsestruktur innebär fortsatta behov av långa transporter. Ny bostadsbebyggelse i centralorten Nordmaling kan anslutas till fjärrvärmenät vilket är positivt ur klimatsynpunkt. Nollalternativet möjliggör utveckling av bostäder och industrier i Nordmaling och Rundvik med närhet till resecentrum för tåg och buss vilket skapar förutsättningar för hållbara pendlingsresor. I nollalternativet föreslås även utbyggnad av gång- och cykelvägnätet i centralorten vilket är positivt för hållbart resande. Uppförande av vindkraftverk inom utpekade områden i tillägg till översiktsplanen stärker förutsättningarna för hållbar energiproduktion.

Planförslaget

I översiktsplanen föreslås bostadsbebyggelse framför allt lokaliseras till centralorten Nordmaling och till övriga tätorter och småorter där det redan idag finns service. Fler boende i dessa orter stärker underlaget för service vilket innebär att behovet av transporter kan minska då en del av servicebehovet kan tillgodoses närmare där människor bor. Det kan även stärka underlaget för kollektivtrafik vilket är viktigt för att kunna bibehålla ett väl utbyggt kollektivtrafiknät i hela kommunen. Fler boende i centralorten Nordmaling med närhet till resecentrum gör pendling med tåg till ett attraktivt transportalternativ. Nya bostäder i centralorten Nordmaling kan anslutas till fjärrvärmenätet vilket är positivt för luftkvaliteten.

I översiktsplanen redovisas förslag till hur gång- och cykelstråk kan utvecklas i centralorten Nordmaling. I vägledning för gång- och cykeltrafik anges att tillgänglighet med gång och cykel till resecentrum ska prioriteras vid nybyggnation av bostäder. Även cykelparkering av hög standard ska prioriteras vilket bidrar till att göra cykeln till ett mer attraktivt transportmedel. Om åtgärder som föreslås i översiktsplanen genomförs så bedöms andelen hållbara resor kunna öka vilket är positivt för klimat och för luftkvalitet.

I översiktsplanen pekas även ett område ut där industrispår som kan anslutas till Botniabanan kan anläggas. Anläggande av industrispår möjliggör överflyttning av gods från väg till järnväg vilket minskar utsläpp av växthusgaser.

Områden för verksamheter och industri i centralorten Nordmaling är lokaliserade nära resecentrum för kollektivtrafik och skiljer sig inte mycket åt från nollalternativet. I dessa områden kan personalintensiva verksamheter utvecklas. Närheten till resecentrum gör kollektivtrafiken attraktiv för resor till och från arbete.

Översiktsplanen redovisar de områden i vilka uppförande av vindkraftverk ska kunna prövas enligt tillägget till översiktsplanen för vindkraft. Översiktsplanen skiljer sig därför inte åt från nollalternativet.

Utveckling i utpekade tätorter och småorter och i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen innebär att kommunens glesa struktur bibehålles. Det kan leda till att andelen resor med bil och därmed utsläpp av växthusgaser kan fortsätta ligga på en hög nivå eller öka vilket är negativt för klimatet. Planförslaget skiljer sig i detta avseende inte från nollalternativet.

Konsekvenser luft och klimat

Positiva	
Obetydliga	<p>Liksom nollalternativet innebär planförslaget bebyggelse i orter och områden med närhet till service och underlag för kollektivtrafik. Det kan begränsa längre resor och öka andelen resor med kollektivtrafik. Gles bebyggelsestruktur kan dock ge fler resor med bil.</p> <p>Liksom nollalternativet innebär planförslaget utveckling av gång- och cykelstråk vilket ger förutsättningar för hållbara resor. Anläggande av industrispår i Rundvik skapar förutsättningar för hållbara godstransporter på väg.</p> <p>Sammantaget bedöms konsekvenserna för luft och klimat som obetydliga jämfört med nollalternativet.</p>
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Bebyggelse

Nedan redogörs för bedömd påverkan på bebyggelsemiljöer och bebyggelsestruktur, samband mellan tätoter och bebyggelsens karaktär och omfattning.

Nulägesbeskrivning

Bebyggelsen i Nordmaling är i huvudsak koncentrerad till två större tätorter, Nordmaling och Rundvik, och ett antal mindre tätorter och småorter som exempelvis Lögdeå, Gräsmyr, Norrfors och Nyåker. Bostadsbebyggelsen i Nordmalings kommun består i huvudsak av småhus och villor. I Nordmaling och Rundvik finns flerbostadshus. Bebyggelse för verksamheter och industrier återfinns framför allt i Nordmaling, Rundvik och Olofsfors. I övrigt finns spridd bebyggelse i kommunens landsbygdsområden. Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse återfinns på flera platser i kommunen. Nordmalings centralort, Olofsfors och Hummelholm utgör särskilt värdefulla kulturmiljöer.

Nollalternativet

En utveckling i enlighet med nollalternativet innebär att ny bostadsbebyggelse hänvisas till orter med service eller i anslutning till befintliga bostäder. Bybildningar ska enligt nollalternativet inte förlängas och bebyggelsekaraktär ska behållas. Bostads- och fritidsbebyggelse kan också tillkomma i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. I Nordmalings centralort kan nya bostäder utvecklas på Skjutbanebergsområdet och väster om värmeverket. Nollalternativet stärker befintlig bebyggelsestruktur.

Bebyggelse för verksamheter och industrier hänvisas till områden i anslutning till Nordmalings centralort, Rundvik och Olofsfors, i anslutning till befintliga områden. Påverkan på intilliggande bostadsområden ska bedömas ingående vid nylokaliseringar inom industriområden.

Bebyggelseutveckling i orter med service stärker underlaget för service och kollektivtrafik. Befintlig infrastruktur kan nyttjas, människors vardagsliv förenklas och anspråk på obebyggd mark kan begränsas. Det innebär också att negativ påverkan på landskapsbilden kan begränsas.

Ungefärlig utbredning av områden för verksamheter och industrier i nollalternativet markerat med rött. Område som idag inte är detaljplanerat syns längst till vänster. Foto: Nordmalings kommun

Planförslaget

I den övergripande utvecklingsstrategin i översiktsplanen ska primära och sekundära kärnor i vilka det redan idag finns service prioriteras. Ny bebyggelse tillkommer framför allt i centralorten Nordmaling. Även i Rundvik, Lögdeå, Gräsmyr, Norrfors och Nyåker ska det vara möjligt att uppföra nya bostäder. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen skiljer sig inte från nollalternativet. Även i områden som pekats ut som utvecklingsområden för besöksnäringen ska ny bebyggelse för besöksändamål och tillfällig vistelse kunna tillkomma. Bebyggelseutveckling i tätorter, småorter och områden för landsbygdsutveckling stärker underlaget för service och kollektivtrafik. Befintlig infrastruktur kan nyttjas, människors vardagsliv förenklas och anspråk på obebyggd mark kan begränsas. Det innebär också att negativ påverkan på landskapsbilden kan begränsas. Planförslaget skiljer sig i dessa avseenden inte från nollalternativet i någon större utsträckning.

Vägledningen för bebyggelsen i centralorten Nordmaling anger att den ska anpassas efter befintlig bebyggelsestruktur och bebyggelsekaraktär vilket innebär att påverkan på stadsbilden kan begränsas. I anslutning till område av riksintresse för kulturmiljövården ska särskild hänsyn tas till kulturmiljö och påverkan och behov av anpassningsåtgärder ska bedömas innan exploatering.

I de centrala delarna av Nordmaling tillåts bebyggelse upp till fyra våningar. Möjlighet till enstaka högre byggnader ska finnas men byggande ska föregås av bedömning av omgivningspåverkan, påverkan på landskapsbild och kulturmiljö och samråd med räddningstjänsten. I övriga småorter och tätorter ska ny bebyggelse enligt vägledning i översiktsplanen tillåtas inom befintlig bebyggelsestruktur och ska anpassas i skala till befintlig bebyggelse. Det innebär att befintliga strukturer stärks och att påverkan på stads-, bya- och landskapsbild begränsas.

Bebyggelse för verksamheter och industrier ska ske inom eller i anslutning till befintliga områden i Nordmaling och Rundvik. Ett utredningsområde som idag inte är exploaterat innebär ny bebyggelse i en tidigare obebyggd miljö och förlängning av befintlig bebyggelsestruktur.

Konsekvenser för bebyggelse

Positiva	
Obetydliga	Liksom i nollalternativet föreslås ny bebyggelse i anslutning till befintlig infrastruktur. Planförslag och nollalternativ innebär bebyggelse inom befintliga bebyggelsestrukturer vilket begränsar anspråk på obebyggd mark. Nollalternativ och planförslag stärker samband mellan tätorter, småorter och landsbygd. Utveckling i orter med service förenklar vardagsliv. Sammantaget bedöms konsekvenserna för bebyggelse och bebyggelsestruktur bli obetydliga jämfört med nollalternativet.
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Rekreation och friluftsliv

Nedan redovisas bedömd påverkan på områden och möjligheter för utövande av rekreation och friluftsliv.

Nulägesbeskrivning

I Nordmalings kommun råder det idag idag god tillgänglighet till områden för utövande av rekreation och friluftsliv. Från tätorterna Nordmaling och Rundvik och i småorter och byar är det alltid nära till natur- och grönområden. Det finns möjlighet till vandring, paddling, fritidsfiske, skidåkning, bad och båtliv. I Nordmaling och Rundvik finns anlagda motionsspår. Längs Öre och Lögde älvar och i naturreservat, bland annat Kronören - Drivören och Öre - Snöanskärgården, finns anlagda vandringsleder och rastplatser.

Nollalternativet

En utveckling i enlighet med nollalternativet innebär att ny bebyggelse inte får uppföras om det påverkar friluftslivet negativt. Värdefulla anläggningar, sjöar och vattenområden av särskilt intresse för friluftslivet ska värnas vilket är positivt då det begränsar ingrepp och påverkan. I anslutning till Öre älv och Lögde älv blir markanvändningen oförändrad och åtgärder för att förbättra förutsättningarna för fritidsfiske ska genomföras vilket kan stärka tillgängligheten till friluftsliv. Två områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge längs Lögde älv pekas ut. I områdena ska möjlighet att uppföra servicehus och enklare stugor för övernattnings kunna prövas. Sådan exploatering stärker tillgängligheten till områdena för utövande av friluftsliv. I centralorten Nordmaling kan nya bostäder tillåtas på tidigare obebyggd mark på Skjutbaneberget och väster om värmeverket. Det är negativt för tillgänglighet till landområden för rekreation och friluftsliv eftersom att det innebär ianspråktagande av tätortsnära mark som används för rekreation och friluftsliv.

Planförslaget

I översiktsplanens utvecklingsstrategi beskrivs natur- och friluftsområden som viktiga för kommunens medborgare och för besökare. Områden längs kusten och i anslutning till Lögde älv och Öre älv lyfts fram som särskilt värdefulla.

Öre älv och Lögde älv, ett flertal områden längs kusten och i havsområdet ges användningsbeteckning natur- och friluftsliv. Det innebär att natur-, landskaps- och friluftslivsvärden ska vara överordnande andra intressen vid beslut om användning inom områdena vilket har positiva konsekvenser för utövande av friluftsliv och rekreation. I vägledningen för områdena anges att mark- och vattenanvändningen ska vara oförändrad men att åtgärder som tillgängliggör dem för friluftslivet ska tillåtas. Bland åtgärderna nämns anläggande av vandringsleder, raststugor och prövning av möjlighet att uppföra enklare övernattningsstugor. I områden i anslutning till Öre älv och Lögde älv ska jordbruk fortsatt vara tillåtet samt ny bebyggelse i mindre skala och omfattning inom befintliga bebyggelsestrukturer. Ny bebyggelse ska dock inte tillåtas om det riskerar att leda till negativ påverkan på natur-, friluftslivs-, eller kulturvärden vilket begränsar negativ påverkan. Den mark- och vattenanvändning som föreslås stärker tillgängligheten och möjligheterna till utövande av rekreation och friluftsliv.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen skiljer sig inte från nollalternativet. Översiktsplanen anger att även om dispens beviljas ska en fri passage lämnas närmast stranden för att tillgodose allmänhetens tillgänglighet till stränderna.

I centralorten Nordmaling och Rundvik pekas grönområden ut som erbjuder tätortsnära rekreation och friluftsliv. I områdena finns motionsspår och promenadstigar. Ny bebyggelse föreslås i centralorten Nordmaling i område söder om Rödviksvägen och väster om Ångsgatan. Dessa områden är idag inte bebyggda men nyttjas inte för rekreation eller friluftsliv i någon högre utsträckning.

Område för verksamheter nött om väg E4 och område för industrispår i Rundvik nyttjas inte i någon högre utsträckning för friluftsliv idag.

I översiktsplanen finns även allmänna riktlinjer om att påverkan på friluftslivet ska bedömas vid exploatering och att åtgärder som förbättrar allmänhetens tillgänglighet till friluftsliv ska uppmuntras.

Konsekvenser för rekreation och friluftsliv

Positiva	Planförslaget anger att natur-, friluftslivs- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen vid beslut om användningen i värdefulla områden för friluftslivet. Planförslaget möjliggör åtgärder som tillgängliggör områden för friluftsliv. I centralorten tas en mindre andel obebyggd mark i anspråk men i övrigt värnas tätortsnära rekreations- och friluftslivsområden. Skjutbanebergsområdet som i nollalternativet föreslås för bebyggelse är i planförslaget utpekade som grönområde. Sammantaget bedöms konsekvenserna för rekreation och friluftsliv som positiva jämfört med nollalternativet.
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Kustlandskap i Kronören. Foto Nordmalings kommun.

Människors hälsa

Nedan beskrivs påverkan på människors hälsa.

Nulägesbeskrivning

I Nordmaling finns idag ett fåtal verksamheter som innebär risker för människors hälsa och säkerhet. Verksamheter som kan leda till påverkan i Nordmalings kommun omfattar vindkraftverk och industrier som kan medföra störande omgivningspåverkan i form av buller. Industrier ger även upphov till transporter som kan orsaka buller och påverkan på luftkvaliteten. Just trafik på både väg och järnväg är annars den största källan till buller inom kommunen. Även täktverksamheter kan ge upphov till bullerstörningar. Störningar från täktverksamhet begränsas av att de bedrivs avskilt från bebyggelse.

Det finns idag inga uppgifter om att boende eller andra i Nordmalings kommun utsätts för störande omgivningspåverkan i sådan omfattning att det innebär risker för deras hälsa. Det finns inga uppgifter om stabilitetsproblem i bebyggda områden som innebär omedelbara risker för ras eller skred som kan påverka bebyggelse. Eftersom att inga översvämningsskarteringar av Öre älv och Lögde älv har genomförts är det inte känt om det finns bebyggelse eller anläggningar som riskerar att översvämmas vid höga flöden i älvarna.

Nollalternativet

Verksamheter med potentiellt störande omgivningspåverkan ska enligt nollalternativet utvecklas inom utpekade områden för verksamheter och industrier i Nordmalings centralort, Rundvik och Olofsfors. Påverkan på intilliggande bostadsområden ska bedömas ingående vid nylokaliseringar inom industriområden vilket begränsar risker. Nollalternativet pekar ut områden lämpliga för vindkraft. I tillägget finns riktlinjer för hur vindkraftverk ska uppföras med hänsyn till människors hälsa. Riktlinjerna bidrar till att begränsa påverkan i form av bullerstörningar.

Enligt nollalternativet ska bebyggelse anläggas minst 150 cm över medelvattennivå vid kusten. Det anges även att inga känsliga samhällsfunktioner ska anläggas lägre än 180 cm över medelvattenståndsnivån vid kusten. På så sätt kan översvämning vid höga vattenstånd undvikas och risker begränsas.

Nollalternativet anger att bostadsbebyggelse inom högriskområden för radon inte ska tillåtas. Nollalternativet föreslår utbyggnad av gång- och cykelvägnätet vilket kan öka andelen hållbara resor och därmed utsläpp till luft från biltrafik.

Planförslaget

I översiktsplanen finns områden för verksamheter och industri i Nordmaling, Rundvik och Olofsfors. Norr om väg E4 pekas ett utredningsområde för verksamheter och industri ut dit verksamheter med störande omgivningspåverkan kan lokaliseras avskilt från annan bebyggelse. Översiktsplanen redovisar områden där uppförande av vindkraftverk ska kunna prövas enligt tillägget för vindkraft. Planförslaget skiljer sig således inte från nollalternativet vad gäller vindkraft.

Översiktsplanen innehåller riktlinjer om att miljöfarliga verksamheter som exempelvis täkter inte ska tillåtas där det finns risker för människors hälsa och säkerhet. I misstänkt förorenade områden ska ny markanvändning prövas med hänsyn till risker för människors hälsa. Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods, väg och järnväg ska iakttas vid exploatering. Exploatering i områden med risk för ras, skred eller erosion ska föregås av bedömning av markens långsiktiga lämplighet för exploatering. I översiktsplanen föreslås att översvänningsrisker längs strömmande vattendrag bör utredas och kartläggas. Riktlinje anger även att bebyggelse inte ska tillåtas i områden där det efter utredning visat sig finnas risk för översvämning. Ovanstående riktlinjer innebär att risker hanteras och begränsas.

Översiktsplanen skiljer sig inte åt jämfört med nollalternativet vad gäller riktlinjer för bebyggelsens lägsta höjd över medelvattenståndsnivå vid kusten.

Översiktsplanen anger som riktlinje att exploatering i områden med hög radonrisk bör undvikas eller utföras på ett strålningssäkert sätt. Förorenade områden ska inventeras och vid behov av åtgärder ska bedömas vid exploatering.

Likt nollalternativet föreslås i översiktsplanen utveckling av av gång- och cykelstråk i Nordmalings centralort vilket kan leda till fler hållbara resor och därmed bättre luftkvalitet. Resor med gång och cykel har även positiva hälsoeffekter.

Översiktsplanen pekar ut värdefulla områden för friluftslivet vars värden ska vara överordnade andra intressen. Tillgängligheten till områden för friluftsliv och rekreation stärks vilket är positivt för människors hälsa. I centralorten pekas grönområden och fritidsanläggningar ut.

Konsekvenser för människors hälsa

Positiva	Nollalternativ och planförslag skiljer sig inte vad gäller risker för människors hälsa från verksamheter med störande omgivningspåverkan. Både nollalternativet och planförslaget innebär utveckling av gång- och cykelstråk. Nollalternativ och planförslag innehåller riktlinjer för områden med risk för ras, skred och erosion. Nollalternativet saknar riktlinjer för täkter och förorenad mark. Planförslaget lyfter viktiga områden för friluftsliv och rekreation i kust och landsbygd och i centralorten Nordmaling. Planförslaget innehåller även riktlinjer för avstånd till väg och järnväg och bedömning av risker med anledning av farliga godstransporter. Sammantaget bedöms konsekvenserna för människors hälsa som positiva jämfört med nollalternativet.
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Vatten

Nedan beskrivs bedömd påverkan på vattenkvalitet och vattenförekomster.

Nulägesbeskrivning

I Nordmalings kommun finns såväl grund som ytvattenförekomster med miljökvalitetsnormer. Utsiktarna för att miljökvalitetsnormerna ska kunna nås skiljer sig åt mellan vattenförekomsterna. Övergripande kan sägas att grundvattenförekomsterna når god kvantitativ och kemiskt, vattendrag och sjöar når inte god ekologisk eller kemisk status och kust- och havsvatten når god ekologisk status men inte god kemisk status. Anledningarna till bristande vattenkvalitet är flera men kan framför allt finnas i utsläpp av miljögifter och näringsämnen från verksamheter och boende. Miljökvalitetsnormerna anger att alla vattenförekomster ska ha god ekologisk och kemisk status. De vattenförekomster som berörs av strategier, åtgärder och föreslag till mark- och vattenanvändning i översiktsplanen redovisas i delen *Allmänna intressen och riksintressen*.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att bebyggelse framför allt hänvisas till orter med befintlig service. Bebyggelse inom verksamhetsområde för vatten- och avlopp i centralorten kan anslutas till kommunalt vatten- och avloppssystem vilket innebär att negativ påverkan på vattenförekomster kan undvikas. Bostads- och fritidsbebyggelse kan också tillkomma i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Avlopp bör anordnas gemensamt och i områden där miljökvalitetsnormer riskerar att inte nås ska VA-utredning göras innan exploatering. Utveckling enligt nollalternativet sker med beaktande av riktlinjer för vatten och avlopp som anger att det bör eftersträvas att gemensamma avloppsanläggningar anläggs, att VA-utredningar ska genomföras när känsliga recipienter riskerar att påverkas och hur infiltrationsanläggningar ska anläggas för att undvika negativ påverkan på grund- och ytvattenförekomster.

Jord- och skogsbruk, som kan påverka vattenförekomster negativt, fortsätter inom befintliga områden. Industri och verksamheter tillåts i Nordmaling, Rundvik och Olofsfors.

Planförslaget

Översiktsplanen anger att ny bebyggelse i huvudsak ska koncentreras inom befintliga tätorter och småorter. Ny bebyggelse kan därmed, som i nollalternativet, anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Översiktsplanen skiljer sig inte från nollalternativet vad gäller områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Översiktsplanen innehåller riktlinjer för anläggande av avlopp utanför tätorter och småorter som syftar till att undvika negativ påverkan på vattenförekomster. Gemensamma avloppslösningar förespråkas och att anläggning av avlopp ska ske så att negativ påverkan kan undvikas. För områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen förespråkas att exploatering föregås av detaljplan. I detaljplaneskedet kan fördjupade utredningar och analyser av risk för påverkan på vattenkvalitet och behov av skyddsåtgärder bedömas. Riktlinjer och vägledning bidrar till att risken för föroreningar av vatten och mark minskar. Planförslaget innebär ingen större skillnad mot nollalternativet.

Översiktsplanen innehåller riktlinjer om att enskilda avlopp fortsatt ska inventeras. Vid inventering kan kommunen förelägga fastighetsägare att avlopp som orsakar utsläpp inte får användas vilket är positivt för vattenkvaliteten.

Översiktsplanen möjliggör inte exploatering i sådan omfattning att det bedöms finnas risk att kvantitativ status på viktiga grundvattenförekomster försämras. Översiktsplanen anger att naturgrus inte ska exploateras för täktverksamhet.

Översiktsplanen innehåller riktlinje om att förorenad mark ska inventeras för att bedöma risk för negativ påverkan på vattenförekomster vid översvämning. Skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden ska ses över och vid behov aktualiseras så att skydd i enlighet med miljöbalken kan uppnås. Om det genomförs stärks skyddet av vattenförekomsterna.

Översiktsplanen skiljer sig inte från nollalternativet vad gäller möjligheten att fortsätta bedriva jord- och skogsbruk inom befintliga områden.

Översiktsplanen innebär, likt nollalternativet, verksamheter och industri i Nordmaling, Rundvik och Olofsfors. Det finns inga uppgifter om utsläpp från pågående verksamheter som innebär negativ påverkan på vattenförekomster. Eventuell påverkan från nya verksamheter bedöms i framtida tillståndsansökningar och miljökonsekvensbeskrivning för verksamheterna. I miljökonsekvensbeskrivning för detaljplan för industrispår i Rundvik bedöms inte finnas risk för negativ påverkan på kustvatten i sådan utsträckning att det påverkar möjligheten att uppfylla miljökvalitetsnormer. Hårdgjorda ytor innebär ökad avrinning av dagvatten, avrinning bedöms dock inte ske till Lögde älv.

Planförslaget pekar ut områden där natur- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen vid framtida beslut om mark- och vattenanvändning. Ett flertal vattenförekomster med miljökvalitetsnormer ligger inom dessa områden, bland annat Öre älv och Lögde älv.

Konsekvenser vatten

Positiva	
Obetydliga	Både nollalternativet och planförslaget innehåller riktlinjer som kan bidra till att minska risker för negativ påverkan på mark och vatten. Nollalternativ och planförslag skiljer sig inte åt vad gäller markanvändning som riskerar att påverka vattenkvalitet. Planförslagets vägledning om att natur- och landskapsvärden i vissa områden ska vara överordnade andra intresse vid beslut om mark- och vattenanvändning kan vara positivt för vattenkvalitet. Exploatering av områden som inte är bebyggda idag i Nordmaling innebär mer hårdgjorda ytor. Det kan innebära avrinning av dagvatten som kan påverka vattenförekomster. Planförslaget skiljer sig dock inte från nollalternativet i detta avseende. Sammantaget bedöms konsekvenserna för vatten som obetydliga jämfört med nollalternativet.
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Samlad bedömning av miljökonsekvenser

Positiva	<p>Planförslaget bidrar till att framtida beslut om utveckling av bebyggelse och mark- och vattenanvändningen kan fattas utifrån mer aktuella underlag än nollalternativet. Vägledning och riktlinjer har formulerats utifrån dagens förhållanden och kunskaper. Planförslaget innebär i huvudsak utveckling av bebyggelsen inom befintliga bebyggelsestrukturer och att befintlig infrastruktur kan nyttjas. Anspråken på obebyggd mark för bebyggelse, andra anläggningar eller infrastruktur blir därmed begränsade. Planförslaget stärker förutsättningarna för människor att bo kvar i småorter och tätorter och landsbygdsområden. Det är viktigt för att kunna upprätthålla och stärka sociala nätverk och upprätthåller underlag för service. Redan kända områden med värdefull natur och som nyttjas för rekreation och friluftsliv pekas ut och skyddas i hög utsträckning. Inga värdefulla naturområden tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar i sådan utsträckning av det får negativa konsekvenser på kommunövergripande nivå. De områden där ny bebyggelse kan tillkomma i centralorten är inte av sådan omfattning att det innebär negativ påverkan på stadsbild eller landskapsbild. Utveckling i enlighet med planförslaget innebär inga ökade risker för människors hälsa.</p>
Obetydliga	
Måttligt negativa	
Mycket negativa	

Miljömål

I tabellen nedan redovisas om genomförande av översiktsplanen bedöms bidra till eller förhindra att de nationella miljö kvalitetsmålen uppfylls.

Miljömål	Måluppfyllelse	Kommentar
Begränsad klimatpåverkan	Förhindrar inte måluppfyllelse	Mark- och vattenanvändning kan stärka underlaget för kollektivtrafik i småorter och tätorter. Utvecklade gång- och cykelmöjligheter kan öka andel hållbart resande. Gles bebyggelsestruktur kan öka transporter med fordon som använder fossila drivmedel.
Frisk luft	Bidrar till måluppfyllelse	Mark- och vattenanvändning kan stärka underlaget för kollektivtrafik i småorter och tätorter. Förbättrade gång- och cykelmöjligheter skapar förutsättningar för hållbart resande vilket minskar utsläppen till luft.
Bara naturlig försurning	Förhindrar inte måluppfyllelse	Översiktsplanen möjliggör fortsatt skogs- och jordbruk som kan leda till försurning. Ökad andel hållbara resor minskar utsläpp från vägtrafik.
Giftfri miljö	Bidrar till måluppfyllelse	Förorenade områden ska inventeras och behov av åtgärder för att avhjälpa risker för människors hälsa och för miljön ska bedömas innan exploatering påbörjas
Skyddande ozonskikt	Förhindrar inte måluppfyllelse	Inte relevant att bedöma inom ramen för översiktsplanen
Säker strålmiljö	Förhindrar inte måluppfyllelse	Bebyggelse föreslås inte inom kända riskområden för radon.

Miljömål	Måluppfyllelse	Kommentar
Ingen övergödning	Förhindrar inte måluppfyllelse	Bebyggelse inom verksamhetsområde för vatten och avlopp ska anslutas till kommunalt nät. Reningsverk ska ses över. Enskilda avlopp ska anläggas så att negativ påverkan på vattenförekomster kan undvikas. Jordbruk kan bidra till övergödning.
Levande sjöar och vattendrag	Förhindrar inte måluppfyllelse	Natur- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen i anslutning till Öre älv och Lögde älv. Enskilda avlopp ska anordnas så att negativ påverkan på vattenförekomster kan undvikas. Fortsatt jordbruk kan påverka sjöar och vattendrag.
Grundvatten av god kvalitet	Bidrar till måluppfyllelse	Kvantativ status bedöms inte försämrats. Vattenskyddsområden påverkas inte av föreslagen mark- och vattenanvändning. Enskilda avlopp ska anläggas så att negativ påverkan på grundvatten kan undvikas. Områden med naturgrus ska inte exploateras för täktverksamhet.
Hav i balans samt levande kust och skärgård	Förhindrar inte måluppfyllelse.	Naturvärden ska vara överordnade andra intressen i områden med värdefull natur. Muddring kan påverka djur och växter i havet. Livsvillkor för djur och växter ska vara vägledande för beslut om muddring.

Miljömål	Måluppfyllelse	Kommentar
Myllrande våtmarker	Förhindrar inte måluppfyllelse	Ingen markanvändning som bedöms leda till betydande negativ påverkan på Natura 2000 områden eller andra våtmarker.
Levande skogar	Bidrar till måluppfyllelse	Natur- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen i skyddade naturområden och områden med höga naturvärden. Exploatering som riskerar att försvåra möjligheterna att bedriva skogsbruk ska inte tillåtas.
Ett rikt odlingslandskap	Bidrar till måluppfyllelse	Föreslagen mark- och vattenanvändning innebär inte att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk i någon högre utsträckning. Översiktsplanen innehåller riktlinjer och vägledning om att jordbruksmark inte får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar annat än i undantagsfall och då endast i mindre skala och omfattning. Exploatering som riskerar att fragmentera sammanhängande jordbruksmark och försvåra ett rationellt jordbruk ska inte tillåtas.
Storslagen fjällmiljö	Förhindrar inte måluppfyllelse	Berör inte Nordmalings kommun.

Miljömål	Måluppfyllelse	Kommentar
God bebyggd miljö	Bidrar till måluppfyllelse	Föreslagen mark- och vattenanvändning stärker småorter, tätorter och centralort med befintlig service och underlag för kollektivtrafik. Ingen bebyggelse i områden med kända risker för människors hälsa. Befintlig infrastruktur kan nyttjas. Påverkan på kulturmiljöer uppmärksammas i tidiga skeden. Utveckling av gång- och cykelinfrastruktur.
Ett rikt växt- och djurliv	Förhindrar inte måluppfyllelse	Jordbruksmark ska inte tas i anspråk för bebyggelse annat än i undantagsfall och i mindre skala och omfattning. Områden som utgör värdefulla livsmiljöer för djur och växter har bestämmelser om att natur- och landskapsvärden ska vara överordnade andra intressen. Livsvillkor för djur och växter ska vara vägledande för beslut om muddring.

Miljökvalitetsnormer

Nedan redovisas bedömning av om genomförande av översiktsplanen påverkar möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormer för buller, utomhusluft och vatten.

Buller

I Nordmalings kommun uppstår buller framför allt i anslutning till vägar och järnvägar. Även industrier och vindkraftverk kan ge upphov till bullerstörningar.

I översiktsplanen finns riktlinjer om lägsta avstånd mellan vindkraftverk och bebyggelse. Inga områden som pekas ut som lämpliga för bostäder återfinns i direkt anslutning till järnväg eller väg E4. Ett utredningsområde för verksamheter och industrier som kan exploateras för verksamheter med störande omgivningspåverkan pekas ut. Området ligger avskilt från bostadsbebyggelse.

Sammantaget bedöms översiktsplanen inte innebära något hinder för att miljökvalitetsnormer för buller kan nås.

Utomhusluft

Kvaliteten på utomhusluften i Nordmaling påverkas framför allt av vägtrafik som både ger upphov till avgaser och river upp partiklar från vägbanan. Även eldning av exempelvis ved eller pellets kan påverka utomhusluften negativt liksom industrier.

I Nordmaling finns den mest intensiva vägtrafiken i centralorten Nordmaling och längs väg E4. I översiktsplanen finns förslag för utveckling av gång- och cykelstråk i Nordmaling. Om fler resor i centralorten sker till fots eller med cykel minskar utsläppen till luften. Utveckling av kollektivtrafik genom exempelvis fler pendlingsresor med tåg på Botniabanan bidrar också till att förbättra luftkvaliteten genom minskad vägtrafik. Ny bebyggelse i centralorten Nordmaling kan anslutas till fjärrvärmenät vilket innebär hållbar uppvärmning som inte påverkar luftkvaliteten. Anläggande av industrispår i Rundvik leder till att godstransporter kan flyttas över från väg till järnväg vilket också är positivt för luftkvaliteten.

Sammantaget bedöms översiktsplanen förbättra möjligheterna att nå miljökvalitetsnormen för utomhusluft i Nordmaling.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna anger en lägsta godtagbar nivå på vattenkvaliteten. Som bedömningen ovan visar så bedöms översiktsplanen inte innebära betydande konsekvenser för vattenkvalitet jämfört med nollalternativet.

För att begränsa eller undvika negativ påverkan föreslås framför allt fortsatt inventering av avlopp och att höga krav ställs vid anläggande av nya enskilda avlopp. Det innebär att hög skyddsnivå kan nås och att negativ påverkan kan undvikas. Mer detaljerade bedömningar kan dock göras först i senare skeden. Avloppsfråga hanteras vid framtagande av detaljplaner och i handläggning av ansökningar om bygglov och anläggning av enskilda avlopp.

Jordbruk ska fortsatt få bedrivas inom områden där det bedrivs idag. Det är en påverkanskälla som kan bidra till övergödning av vattenförekomster. Specifika åtgärder för att begränsa jordbrukets påverkan på vatten ligger dock utanför kommunens övergripande planering.

Överiktsplanen innebär inget hinder för att genomföra åtgärder i vattenmyndighetens åtgärdsprogram som syftar till att miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna nås. Den regionala planen för dricksvattenförsörjning har utgjort underlag vid framtagande av översiktsplanen. Viktiga dricksvattenresurser uppmärksammas. Mark- och vattenanvändningen bedöms inte påverka någon av de dricksvattenresurser som pekas ut i den regionala planen.

De strategier för mark- och vattenanvändningen och de riktlinjer för hänsyn till allmänna intressen och riksintressen som formuleras i översiktsplanen bedöms inte hindra att miljökvalitetsnormer för vatten kan nås.

NORDMALINGS KOMMUN

